

Restaurant Merlot:

Nýggj matstova í Havn

Í næstum fer Restaur-
ant Merlot at lata upp í Magnus Heinarson-
argøtu 20. – Nóg
ferðafólk hava ofta
spurt, hví vit ikki
hava nakra fiskamat-
stovu, sigur Louis
Kristensen, sum er
kokkur, og tann, sum
eigur og kemur at
reka nýggju matstov-
una. – Tí havi eg valt,
at gera hetta til eina
fiskamatstovu
burturav

MATSTOVA
Ingrid Bjarnastein

Byrjað verður við trimum
ymiskum fiskarættum og
um summarið skulu fimm
fiskarættir verða at velja
ímillum. Louis Kristensen
sigur, at hann leggur seg
eftir, at kunna bjóða tann
eitt sindur meira spesiella
fiskin, sum til dømis hav-
tasku, kalva og hummari.
Louis hevur annars arbeitt
sum kokkur á Marco Polo
og Rio Bravo í trý ár til-
samans.

– Eg vil ikki siga, at før-
oyingar ikki eta nóg mikið
av fiski. Teir eta bara fisk
heima, tí fleiri fáa jú eisini
fisk ókeypis, og tí vilja teir
ikki fara út á eina matstovu

at gjalda fyri hetta, tí ætli
eg at fáa føroyingar at
royna tann eitt sindur meira
spesiella fiskin.

Men matarkortið fer ikki
bert at innihalda fiskarættir.
Fiskur, búffar, kalkun, for-
rættir, suppur, krónhjörtur
og dessertir er nakað av tí,
sum fer at mynda matar-
kortið í Restaurant Merlot.

Spurdur um, hann heldur
grundarlag er fyri eini mat-

stovu afturat í Havnini,
svarar Louis Kristensen:

– Tað er ikki vist, men
um man ikki roynir, so fær
man tað heldur ikki at vita.
Tá tú hevur verið í læru í
fýra ár, so er tað ikki so
stuttligt bara at standa og
steikja búffar og kóka
broccoli dag út og dag inn.
Á matstovuni verður eisini
ein vikumatskrá, sum kem-
ur at skifta viku frá viku.

Soleiðis kunnu kundarnir
royna nakað nýtt, hvørja
ferð teir koma á matstov-
una.

Altjóða køkur

Navnið Merlot er eftir eini
franskari víndrúvu. Køkur
kemur at vera ein altjóða
køkur og pláss verður fyri
umleið 40 fólku.

– Hetta kemur at vera ein
»hygge-matstova«, sigur
Louis Kristensen. – Bæði tá
tað kemur til mat og út-
sjónd fer hon at verða øðr-
visi.

Ikki er heilt vist nær rest-
aurant Merlot fer at lata
upp. Brunaumsjónin skuldi
inn í gjár, og bíðað verður
eisini eftir skeinkiloyvi.
Louis hevur fingið sær eitt
fyríbils skeinkiloyvi, men

hetta skal helst broytast í
nærmastu framtíð.

– Eisini er ætlanin at
leggja seg eftir einum betri
tænastustøði, sigur Louis
Kristensen at enda. – Tað
visir seg, at tí er tað eitt
sindur ov lítið av í Føroy-
um.

Reint aliumhvørvi er best fyri samfelagsbúskapin

Í spurninginum um
at fáa besta prísin fyri
fiskin draga alararnir
og tað almenna somu
línu, heldur
Guttormur Djurhuus

ALING
Jóanes N. Dalsgaard

Í seinasta nummari av
blaðnum Alitiðindi, sum
P/F Fiskaaling gevur út,
skrivar Guttormur Djur-
huus, sum starvast á Hav-
frøðiligu Roynðarstöðini í
Kaldbak, áhugaverða grein,
um árin av aling á sjónum.
Í greinini kemur m.a. fram,
at ongar avmarkingar eru
ættaar frá almennari síðu
fyri, hvussu illa eitt alibrúk
má dálka.

**Munur ímillum árin
og dálking**
Guttormur Djurhuus skilir

ímillum árin og dálking. Alt
virksemi hevur árin á um-
hvørvið, so ella so. Men
áriníð er skaðiligt tá tað
hóttir vístfrøðiligu skipan-
ina í umhvørvinum. Hetta
hendir t.d. tá dálkingin frá
einum alibrúki er so stór, at
alt lív á botninum undir
brúkinum doyir.

Guttormur Djurhuus
nevnir, at ein álvarsligur
vandi við dálking frá ali-
brúkum er, at tann sonevndi
skeggmaðkurin doyir.
Skeggmaðkurin hevur
sama týðning fyri havbotn-
in, sum reyðmaðkurin hev-
ur fyri bø og haga.

Fleiri dálkingarkeldur

Dálkingin frá alibrúkum
hevur ymsar keldur. Part-
vist er talan um køvievni og
fosfor, sum kemur frá ták-
num á fiskinum. Partvist
er talan um fódur, sum ikki
verður etið. Partvist er talan
um fisk, sum doyir og liggur
og rotnar í botninum í

alinótini. Og endiliga er tal-
an um skarn frá fiskinum.
Tá umræður køvievni og
fosfor frá táknum á fisk-
inum ber ikki til at avmarka
dálkingina. Útskiljingin av
hesum evnum er ein náttúr-
ligur partur av andingini
hjá fiskinum. Harafturímóti
ber til at avmarka bæði fód-
urspill og nøgdirnar av
skarni, eins og trupulleikan
við deyðum fiski í nótnum

Betri fódur

Arbeitt hevur verið miðvíst
fram ímóti at betra bæði
fódur og fódurhátt. Tað,
sum umræður, tá fódur-
spillið skal minkast er, at
fiskurin etur alt tað fódurið,
sum verður givið. Jú storri
part av fódurinum fiskurin
etur, tess minni fer til botns.
Hetta er bæði ein spurning-
ur um, hvussu skjótt fódur-
ið søkkur og ein spurningur
um at fódra júst so nóg,
sum verður etið. Guttormur
Djurhuus staðfestir, at fód-

urspillið er ógvuliga lítið í
dag, sammett við fyri nokr-
um árum síðani. Hann sig-
ur, at meðal fódurspillið í
dag liggur um 0,1 kg fyri
hvørt kg livandi vekt av
framleiddum fiski.

Meira gagn, minni skarn

Nøgdirnar av skarni eru
tengdar at, hvussu stóran
part av fódurinum fiskurin
gagnnýtir. Guttormur Djur-
huus veit, at fódurframleið-
arar hava gjørt eitt stórt ar-
beiði til tess at menna fód-
ursløg, sum í mestan mun
fara til vøkstur í fiskinum
og í minst møguligan mun
kemur út aftur sum skarn.
Hann sigur, at hetta arbeið-
ið hevur eydnast so væl, at í
praksis ber til at siga, at
gagnnýtslan av fódurinum,
sum fiskurin etur, er 100%.
Hetta merkir við øðrum
orðum, at eitt kg av fóduri
gevur eitt kg av livandi
fiski.

mennu umhvørvisáseting-
arnar og støðuna á einstaka
alibrúkinum. Við at lata
privatum loyvi at ala fisk á
sjónum, hevur tað almenna,
við ávisum treytum, latið
ræðisrættin yvir hesum til-
feingi frá sær. Treytirnar frá
tí almenna snúgva seg m.a.
um, at ávirkanin á um-
hvørvið skal haldaast innan-
fyri ávíst mark. Men hvar
hetta markið skal vera, hev-
ur tað almenna tað ikki ásett
enn, sigur Guttormur Djur-
huus í blaðnum Alitiðindi
nr. 1 2002.

Reint umhvørvi gevur góðan pris

Hvat viðvikur trupulleikan-
um við deyðum fiski, so
kann hann undir vanligum
umstøðum loysast við at
reinska nótirnar javnan.
Guttormur Djurhuus sig-
ur, at reint umhvørvi gevur
frískari fisk. Frískur fiskur
skal ikki hava heilivág, og
lítill ella eingin heilivágs-
nýtsla er góð fyri umdømið
hjá alivinnuni. Í seinasta
enda gevur hetta betri pris
fyri alda fiskin.

Alment eftirlit, men ongar reglur

Guttormur Djurhuus held-
ur, at í spurninginum um at
fáa besta prísin fyri fiskin
dragja alararnir og tað al-
menna somu línu. Kortini
heldur hann, at tað almenna
eigur at hava eftirlit við, at
samsvar er ímillum al-

gjøttur

gjøttur

gjøttur

Matstovan Restaurant
Merlot kemur at liggja í
Magnus Heinarsonargøtu 20,
uppiá í sjúkrakassa-
bygninginum

Mynd: Jens Kr. Vang

Japanar bíløgdu føroyskar bundnatroyggjur

Føroyska klædna-
fyrítøkan Guðrun &
Guðrun fekk bilegg-
ingar úr einum so
fjarskotnum heims-
horni sum Japan og
seldi harumframt til
klædnahandlar í
Noregi og Danmark
undir væleydnaðu
luttøkuni á móta-
messuni Copenhagen
Vision, sum var í
Øksnehøllini í danska
høvuðsstaðnum um
vikuskiftið.

MÓTI
*Rúnar Reistrup,
Keypmannahavn*

Tað er fríggjadagur, og
Keypmannahavn er í
mótamode. Tær báðar stóru
árligu vetrarmótamessurnar
Copenhagen International
Fashion Fair í Bella cent-
rinum og Copenhagen
Vision í Øksnehøllini, ið
hvørt ár verða hildnar sam-
stundis, hava drigið túsund-
tals seljarar, keyparar og
áhugað til byin.

Herímillum eru umboð
fyri so at siga allar før-
oyskar klædnahandlar, sum
velja klæðir út til Føroya
fólk at keypa komandi
heyst, og ein spákitúrur
millum teir nógvu hundrað
básarnar í Bella centrinum
fer framvið fleiri kendum
andlitum úr føroysku
klædnahandilsvinnuni, sum

helst skriva undir bilegg-
ingar av heldur fleiri plogg-
um enn í fjør, nú føroyski
hákonjunktururin ger tað
alt stuttligari at reka handil
við marglætisvørum.
- Vit venda okkum til ser-
handlar. Okkara plogg
kunnu ongantið gerast
populermóti hjá stórum
handilsketum, og tað er
heldur ikki okkara ambi-
tión at hópframleiða klæðir
soleiðis. Vit eru áhugaðar í
teimum klædnahandlunum,
sum vilja hava okkurt øðr-
visi at bjóða viðskiftafólk-
unum, sigur Guðrun
Rógvadóttir, ið hevur tikið
útbúgving innan statsvís-
und og er marknaðar- og
søluparturin av Guðrun &
Guðrun. Hin parturin av
fyrítøkuni er Guðrun Lud-
vig, sum er útbúgvin
klædnadesignari og ger øll
sníðini til klæðini hjá
føroysku klædnafyrítøkuni.

Okkara plogg
kunnu ongantið gerast
populermóti hjá stórum
handilsketum, og tað er
heldur ikki okkara ambi-
tión at hópframleiða klæðir
soleiðis. Vit eru áhugaðar í
teimum klædnahandlunum,
sum vilja hava okkurt øðr-
visi at bjóða viðskiftafólk-
unum, sigur Guðrun
Rógvadóttir, ið hevur tikið
útbúgving innan statsvís-
und og er marknaðar- og
søluparturin av Guðrun &
Guðrun. Hin parturin av
fyrítøkuni er Guðrun Lud-
vig, sum er útbúgvin
klædnadesignari og ger øll
sníðini til klæðini hjá
føroysku klædnafyrítøkuni.

Komin fyri at selja

Men tær báðar Guðrun
Ludvig og Guðrun Rógva-
dóttir, sum eg eina løtu og
ein busstúr seinni møti í
Øksnehøllini mitt í danska
høvuðsstaðnum, eru ikki

komnar á messu við
kekkheftinum í lummanum
og hyggja ikki at klæðum
til mótatilvitaða keyps-
skaran í Føroyum. Við sær
hava tær ístaðin tíggu
klædnaplogg, ein príslista
og eina ordrabók. Saman
reka tær klædnafyrítøkuna
Guðrun & Guðrun, sum
seinastu tvey árinu hevur
framleitt og selt klæðir úr
føroyskum skinni. Nú
standa tær í bási nummar
216 sum fyrsta føroyska
klædnafyrítøka nakrantið á
Copenhagen Vision móta-
messuni saman við móta-
húsum sum Lee, Bruuns
Bazaar og Diesel og hálv-
triðjahundrað øðrum.

Serstøk klæðir

Meðan mótamessan í Bella
centrinum er tann størra
messan, ið vendir sær til øll
slog av klædnahandlum, er
Copenhagen Vision í
Øksnehøllini messan við
teimum meira sermerktu
klæðunum til smælri og
serstakari málbólkar. Sagt á
ein øðrvísi hátt siggja fólk-
ini í Øksnehøllini meira
løgin og viðgongd út enn
fólkini í Bella centrinum,
har føroysku klædnahandl-
arnir fyri tað mesta keypa
sini klæðir inn.

- Vit venda okkum til ser-
handlar. Okkara plogg
kunnu ongantið gerast
populermóti hjá stórum
handilsketum, og tað er
heldur ikki okkara ambi-
tión at hópframleiða klæðir
soleiðis. Vit eru áhugaðar í
teimum klædnahandlunum,
sum vilja hava okkurt øðr-
visi at bjóða viðskiftafólk-
unum, sigur Guðrun
Rógvadóttir, ið hevur tikið
útbúgving innan statsvís-
und og er marknaðar- og
søluparturin av Guðrun &
Guðrun. Hin parturin av
fyrítøkuni er Guðrun Lud-
vig, sum er útbúgvin
klædnadesignari og ger øll
sníðini til klæðini hjá
føroysku klædnafyrítøkuni.

Okkara plogg
kunnu ongantið gerast
populermóti hjá stórum
handilsketum, og tað er
heldur ikki okkara ambi-
tión at hópframleiða klæðir
soleiðis. Vit eru áhugaðar í
teimum klædnahandlunum,
sum vilja hava okkurt øðr-
visi at bjóða viðskiftafólk-
unum, sigur Guðrun
Rógvadóttir, ið hevur tikið
útbúgving innan statsvís-
und og er marknaðar- og
søluparturin av Guðrun &
Guðrun. Hin parturin av
fyrítøkuni er Guðrun Lud-
vig, sum er útbúgvin
klædnadesignari og ger øll
sníðini til klæðini hjá
føroysku klædnafyrítøkuni.

Vaktu ans

Øðrvísi er ein góð lysing av
ploggunum hjá Guðrun &
Guðrun, ið eru framleidd úr
ávikavist føroyskum seyða-
skinni og íslenskum tógvi
og í summum forðum báð-
um. Av tí sama vakti før-
oyksa klædnafyrítøkan

Guðrun Ludvig og Guðrun Rógvadóttir í bási nummar 216 í Øksnehøllini. Aftanfyrri tær hongur tann frakkin, ið varð best
umtøktur millum keypararnar. Frakkin fer at kosta einar sjevtúsund krónur á gotuni í Keypmannahavn í heyst

rættiliga stóran ans á mess-
uni bæði millum fjølmiðlar
og keyparar.

Hjá summum av teimum
nógvu keyparunum á mess-
uni var áhugin so mikið
stórur, at teir trivu eftir
penninum og skrivaðu und-
ir bileggingar, og tá móta-
messan pakkaði saman fyri
hesuferð sunnukvöldið,
hevði føroyska klædnafyr-
tøkan fingið heilar seks
bileggingar, harav ein úr so
fjarskotnum stað sum Jap-
an. Tann størsta bileggingin
var frá einum samtaki av
tólv klædnahandlum í
Noregi, og fyra klædna-
handlar í Keypmannahavn
vóru áhugaðir í at hava
føroysku plogginu í hand-
ilsvindeygnum komandi
heyst.

Hetta var meira enn tær
høvdu vónað, og tí eru tað
tvær vælnøgdar Guðrunir,
sum nú fara undir at skipa
fyri framleiðsluni av teim-
um nógvu ploggunum, ið
handlarnir hava bílagt til
heystsøluna.

Talan er ikki um nakrar
risastórar bileggingar, men
í mun til støðina á før-
oyksu fyrítøkuni eru bí-
leggingarnar nóg stórar til
at hon má víðka um virk-
semið. Sum er verða
bundnu plogginu framleidd
av trimum føroyskum

bindikonum, men tær mugu
gerast fleiri í tali, um tað
skal eydnast at nøkta
törvin.

Tó ætla tær báðar Guð-
run Ludvig og Guðrun
Rógvadóttir sum er ikki at
gevast við sínum føstu
störvum fyri at satsa alt
uppi klædnavinnuna.

- Vit ansa allatíðina eftir
ikki at gera hetta størri enn
tað er og vassa longur út,
enn vit røkka. Vit vilja
heldur byggja hetta spaku-
liga upp og so vera vísar í,
at vit ikki brenna okkum,
sum vilja tær báðar kvinnurnar
handan klædnafyrítøkuna.

Av somu orsök hava tær
enn ikki avgjørt, um tær
fara at luttaka á mótamess-
uni aftur. Tað veldst millum
annað um hvussu áhugin
millum teir seks byggju
keypararnir verður kom-
andi ár.

Eksklusivir handilsprísir

Plogginu, sum føroyska
klædnafyrítøkan bjóðar
fram á messuni, kosta úr
400 krónur fyri eitt sjall
upp í 2.800 krónur fyri tann
dyrasta jakkan. Hetta er
prísurin, sum handlarnir
keypa plogginu fyri. Tá
soma plogg hanga í hand-
ilsvindeygnum hava

handlarnir lagt háltannað-
hundrað prosent omaná
prisin.

- Hetta er prísurin, tá
klæðini skulu framleiðast
við hond, og tann prísin eru
viðskiftafólkini hjá hesum
serhandlum til reiðar at
gjalda fyri at fáa okkurt
øðrvísi og spennandi, sigur
Guðrun Rógvadóttir, og
greiðir frá, at prísirnir á
føroysku ploggunum eru á
leið teir somu sum teir, ið
eru at finna í hinum básun-
um á messuni. Keypararnir
munnu ikki meta prísin fara
at vera nakra forðing, tí
mest er keypt av dyrastu
vøruni á príslistanum – ein
svartur frakki úr seyða-
skinni við bundnum erm-
um. Hesin frakkin varð eis-
ini vístur fram á pallfram-
sýning einaferð um dagin ta
tíðina, messan vardi.

Guðrun Ludvig, ið sjálv
sníðgevur øllum ploggun-
um í kollektiónini, hevur
valt at framleiða allar
bundnu vørurnar úr ís-
lenskum tógvi.

- Tað føroyska tógvið er
eftir mínum tykki ikki so
væl smærri útgávur av
teimum bíløgdu ploggun-
um – so tey fara at passa til
keypararnar á japanska
mótamarknaðinum.

so at siga eingin áhugi fyri
ploggunum, ið einans vóru
úr skinni, meðan stóran
áhugi fyri var tí bundnu.
Tað mesta av tí, ið bílagt
varð, er bundið.

- Útlendingar eru berg-
tiknir av at plogginu eru
bundin við hond. Tað er
forkunnugt fyri tey, men
føroyingar duga so væl at
binda sjálvir, at tað fer helst
ongantið at vera nakað
rættiligur marknaður fyri
teimum bundnu ploggun-
um í Føroyum.

Guðrun Ludvig, ið sjálv
sníðgevur øllum ploggun-
um í kollektiónini, hevur
valt at framleiða allar
bundnu vørurnar úr ís-
lenskum tógvi.

- Tað føroyska tógvið er
eftir mínum tykki ikki so
væl smærri útgávur av
teimum bíløgdu ploggun-
um – so tey fara at passa til
keypararnar á japanska
mótamarknaðinum.

Fyrsta dagin fer hon
undir at gera mynstur til
væl smærri útgávur av
teimum bíløgdu ploggun-
um – so tey fara at passa til
keypararnar á japanska
mótamarknaðinum.